

YARGITAY
10.HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2012/25228
Karar No. 2013/4512
Tarihi: 12.03.2013

İlgili Kanun / Madde
506 S. SSK/26

- ***RUCÜAN TAZMİNAT***
- ***MADDİ OLGUNUN BELİRLENMESİ YÖNÜNDEN CEZA MAHKEMESİNCE VERİLEN HÜKMÜN AÇIKLANMASININ GERİ BIRAKILMASI KARARININ BAĞLAYICILIĞININ OLMAMASI***
- ***KUSUR RAPORU ALINMASININ GEREKMESİ***

ÖZETİ Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararlar, CMK'nın 223. maddesinde sayılan hükümlerden olmadığından, bu tür kararların yasa yararına bozulması durumunda yargılamanın tekrarlanması yasağına ilişkin kurallar uygulanmayacağı gibi, davanın esasını çözen bir karar bulunmadığı için verilecek hüküm veya kararlarda lehe ve aleyhe sonuçtan da söz edilemeyecektir (Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 03.05.2011 gün ve 2011/4-61 E., 2011/79 K.; 06.10.2009 gün ve 2009/4-169 E., 2009/223 K. sayılı ilamları). Kaldı ki, CMK'nın 231/5. maddesinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmayacağı açıkça ifade edilmiştir.

Sonuç olarak maddi olgunun belirlenmesi yönünden hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının, kesinleşmiş bir ceza hükmü olmadığından, hukuk hakimini bağlamayacağının kabulü gerekir.

Konya 6. Asliye Ceza Mahkemesinin 2007/561E., 2009/1159K., sayılı kararı ile davalılar hakkında 4616 sayılı Kanun uyarınca "Kamu davasının kesin hükme bağlanmasının ertelenmesine" karar verildiği, 4616 sayılı Yasa uyarınca verilen kararların hüküm niteliğinde olmadığı ve bu bağlamda Borçlar Kanununun 53. maddesi kapsamında bağlayıcılığının bulunmadığı gözönünde bulundurularak, iş kazasının olduğu iş kolunda, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda uzman bilirkişiden yöntemince düzenlenmiş kusur raporu alındıktan sonra, hasil olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ve yanılırlı değerlendirme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

Rucüan tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle davanın kabulüne ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi davacı ve bir kısım davalılar tarafından istenilmesi ve davalı İsmail İlker Günhan avukatınca da duruşma talep edilmesi üzerine, dosya incelenerek, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 05.03.2013 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü duruşmalı temyiz eden davalı adına Av. Yasin Günhan ile davalı Mehmet Karakuş ve diğer davalı Mehmet Selim Özkan geldiler. Karşı taraf ve diğer davalı şirket adlarına gelen olmadı. Duruşmaya başlanarak, hazır bulunan avukatların ve davalı asillerin sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı günde Tetkik Hâkimi Hatice Kamışlık tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dava; 04.05.2007 tarihli iş kazasında ölen sigortalının hak sahibine bağlanan gelirler, yapılan cenaze ödeneği ile sigortalıya yapılan tedavi masrafların rücuhan tahsili istemine ilişkin olup, 5510 sayılı Yasanın 21. maddesiyle yeniden getirilen "sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı" tazmin hükmünün, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğü öncesinde gerçekleşen iş kazalarından kaynaklanan rücuhan tazminat davalarında uygulanmasına olanak veren bir düzenleme bulunmadığı gözetildiğinde, davanın yasal

dayanağını 506 sayılı Yasanın 26. maddesidir. Anılan madde uyarınca davalıların Kurumun rücu alacağından sorumluluğu ancak kusurlarının varlığı halinde mümkündür.

Dava; Garanti Yapı Koop. ait inşaatların malzeme ve işçilik alım işini üstlenen Termobims Isı Yalıtımlı Hafif Yapı El. Mad. İnş. San. Tic. A.Ş. işçisi Ahmet Özkan'ın, gırgır vince yüklenen kumun 7. kata çekildiği sırada vincin bağlantılarından kurtulup yere düşerken sigortalının kafasına demir parçaların isabet etmesi sonucu ölmesi şeklinde oluşan iş kazası sonucunda, Mahkemece; davalılar hakkında tedbirsizlik ve dikkatsizlik sonucu yaralanmaya sebebiyet vermek suçundan açılan ceza davasında davalıların kusurlarının kesinleştiği, bu nedenle davalılar Termobims Isı Yalıtımlı Hafif Yapı El. Mad. İnş. San. Tic. A.Ş.'nin %68, şantiye şefi Mehmet Karakuş'un %5, ekip başı Gündoğan Demir'in %5, Kooperatif şantiye sorumlusu İsmail İlker'in %1, Vinci kumanda eden Mehmet Selim'in %1, kazalının %20 oranında kusurlu olduğunu belirleyen bilirkişi raporundaki kusur oranlarına itibar edilerek hüküm kurulmuş olması isabetsiz bulunmuştur.

Somut olayda öncelikle çözülmesi gereken husus, ceza mahkemesince verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının hukuki niteliğinin ne olduğu; buna göre 818 sayılı Borçlar Kanunu (BK)'nın 53. maddesi uyarınca hukuk hâkimini bağlayıp bağlamayacağı noktasında toplanmaktadır.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararlar, CMK'nın 223. maddesinde sayılan hükümlerden olmadığından, bu tür kararların yasa yararına bozulması durumunda yargılamanın tekrarlanması yasağına ilişkin kurallar uygulanamayacağı gibi, davanın esasını çözen bir karar bulunmadığı için verilecek hüküm veya kararlarda lehe ve aleyhe sonuçtan da söz edilemeyecektir (Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 03.05.2011 gün ve 2011/4-61 E., 2011/79 K.; 06.10.2009 gün ve 2009/4-169 E., 2009/223 K. sayılı ilamları). Kaldı ki, CMK'nın 231/5. maddesinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmayacağı açıkça ifade edilmiştir.

Böylece hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı ile kurulan hüküm, belli bir süre sanık hakkında hüküm ifade etmemekte, her hangi bir sonuç doğurmamaktadır. Sanık bulunduğu hal üzere bırakılmakta, aynen yargılanan kimsenin durumunda kalmakta ve yapılan yargılama geçici bir süre askıda kalmaktadır. Askı süresi boyunca, yargılanan kimsenin sanık sıfatı devam eder ise de, hiçbir şekilde bu kimse hükümlü sayılamaz. Bu nedenle hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen kimse, hiçbir haktan yoksun bırakılamaz ve ayrıca bu karara dayanarak hiçbir hukuki statüden dışarıya çıkarılamaz.

Bu açıklamalar ışığında 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 53.maddesine ilişkin değerlendirmeye gelince;

818 sayılı Borçlar Kanunu'nun "ceza hukuku ile medeni hukuk arasında münasebet" başlıklı 53. maddesinde yer alan; "Hakim, kusur olup olmadığına yahut haksız fiilin faili temyiz kudretini haiz bulunup bulunmadığına karar vermek için ceza hukukunun mesuliyete dair ahkâmıyla bağlı olmadığı gibi, ceza mahkemesinde verilen beraet kararıyla de mukayyet değildir. Bundan başka ceza mahkemesi kararı, kusurun takdiri ve zararın miktarını tayin hususunda dahi hukuk hakimini takyit etmez." hükmünden de anlaşılacağı üzere ceza mahkemesi kararının maddi olgu yönüyle kesinleşmiş olması gerekir. Eğer bu yönden kesinleşmiş bir ceza mahkemesi kararı bulunmuyorsa, hukuk hâkimini bağlayacak bir ceza mahkemesi kararından da söz etmek mümkün değildir.

Az yukarıda da açıklandığı üzere hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı kesin bir mahkumiyet anlamında değildir. Bu nedenle ortada ceza hukuku anlamında kesinleşmiş bir mahkumiyet hükmü bulunmadığından BK'nun 53. maddesi uyarınca hukuk hâkimini bağlamayacaktır.

Aksi düşünüldüğü takdirde beş yıllık deneme süresi içinde bir suç işlendiğinde mahkemece hüküm açıklanacak ve temyiz hakkı doğacak; şayet yapılan temyiz incelemesinde ceza mahkemesi kararı bozulursa hukuk mahkemesinin kararının da dayanağı ortadan kalkacak ve yargılamanın yenilenmesi gündeme gelecektir. Bu durum ise adalete olan güven ve saygıyı zedeleyecektir.

Diğer taraftan, beş yıllık denetim süresi bittikten sonra menfi tespit davası açıldığında ortada ceza mahkemesi kararı bulunmadığından BK'nun 53. maddesi uyarınca hukuk hakimini bağlayıcı bir karardan da söz edilemeyecektir. Aksine, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının hukuk hakimini bağlayacağı kabul edildiğinde hukuk hakimince verilecek karar davanın beş yıllık deneme süresi içinde ve sözü edilen süre bittikten sonra açılması veya kararın sözü edilen süre bittikten sonra verilmesi hallerinde farklı farklı hukuki sonuçlara ulaşılacaktır. Daha da ötesi, bir olayda birden fazla sorumlu olup da, bunlardan biri hakkında beş yıllık süre içinde, diğeri hakkında beş yıllık süre geçtikten sonra hukuk mahkemesinde dava açılması halinde her iki davalı hakkında da aynı olay nedeniyle farklı kararlar verilebilecektir ki, bu durum adalete olan güveni sarsacaktır.

Sonuç olarak maddi olgunun belirlenmesi yönünden hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının, kesinleşmiş bir ceza hükmü olmadığından, hukuk hakimini bağlamayacağının kabulü gerekir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 01.02.2012 gün ve 2011/19-639 E., 2012/30 K. Sayılı kararlarında açıklanan ilkeler belirtilmiştir.

Hal böyle olunca, Mahkemece yapılacak iş; kusur raporlarının 506 sayılı Yasanın 26, 1475 sayılı Yasanın 73, 4857 sayılı Yasanın 77 ve İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 2 vd. maddelerine uygun olarak düzenlenmesi gerektiğinden, işyerinde işgüvenliği tedbirlerini alma ve bu tedbirlere uyulması için gerekli eğitim ve denetim yetki ve sorumluluğunun işverenlere ait olduğu dikkate alınarak, olay nedeniyle davalılar hakkında açılan ceza davası sonucunda, Konya 6. Asliye Ceza Mahkemesinin 2007/561E., 2009/1159K., sayılı kararı ile davalılar hakkında 4616 sayılı Kanun uyarınca "Kamu davasının kesin hükme bağlanmasının ertelenmesine" karar verildiği, 4616 sayılı Yasa uyarınca verilen kararların hüküm niteliğinde olmadığı ve bu bağlamda Borçlar Kanununun 53. maddesi kapsamında bağlayıcılığının bulunmadığı gözönünde bulundurularak, iş kazasının olduğu iş kolunda, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda uzman bilirkişiden yöntemince düzenlenmiş kusur raporu alındıktan sonra, hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ve yanılığlı değerlendirme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davacı Kurum vekili ve davalılar Termobims Isı Yalıtımlı Hafif Yapı El. Mad. İnş. San. Tic. A.Ş., İsmail İlker Gülhan avukatları ile davalı Mehmet Karakuş'un bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, davacı avukatı yararına takdir edilen 990,00 TL duruşma avukatlık parasının temyiz eden davalılara yükletilmesine, davalı İsmail İlker Günhan avukatı yararına takdir edilen 990,00 TL duruşma avukatlık parasının davacıya yükletilmesine, temyiz harcının istek halinde davalılardan Termobims Isı Yalıtımlı Hafif Yapı El. Mad. İnş. San. Tic. A.Ş., İsmail İlker Gülhan ve Mehmet Karakuş'a iadesine, 12.03.2013 gününde oybirliğiyle karar verildi.